

MATEMATIKA FANIDA QO'LLANILADIGAN YANGI METODLAR.

Xolmuratov Sharofutdin Xurramovich

*Surxondaryo viloyati Sariosiyo tumani 5-sonli ingliz tili fanini chuqur o'rganishga
ixtisoslashtirilgan umumta'lim maktabi matematika fani o'qituvchisi*

Anotatsiya. Ushbu maqolada matematika ta'limalida qo'llaniladigan yangi usullar, jumladan, aralash ta'limal va loyihaga asoslangan ta'limal muhokama qilinadi. Kirish qismida ushbu usullarning zamonaviy matematik ta'limdagi dolzarbligi haqida umumiyl ma'lumot berilgan, usullar bo'limalda esa ularning xususiyatlari va qo'llanilishi ta'kidlangan. Natijalar bo'limalda muvaffaqiyatli amalga oshirish misollari keltirilgan va munozara bo'limalda ushbu usullardan foydalanishning mumkin bo'lgan afzallikkleri va muammolari ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: aralash ta'limal, gamifikatsiya, loyiha asosida o'qitish, matematika ta'limi, o'qitish metodikasi.

Аннотация. В этой статье обсуждаются новые методы, используемые в математическом образовании, включая смешанное обучение и проектное обучение. Во введении дается обзор актуальности этих методов в современном математическом образовании, а в разделе методов выделяются их особенности и применение. В разделе "Результаты" представлены примеры успешной реализации, а в разделе "Обсуждение" рассматриваются возможные преимущества и проблемы использования этих методов.

Ключевые слова: смешанное обучение, геймификация, проектное обучение, математическое образование, методика обучения.

Anotation. This article discusses new techniques used in mathematics education, including mixed education and project-based education. The introduction gives an overview of the relevance of these methods in modern mathematical education, while the methods section emphasizes their features and applications. The

results section provides examples of successful implementation, and the discussion section examines the possible advantages and challenges of using these methods.

Keywords: mixed education, gamification, project-based teaching, mathematics education, teaching methodology.

Matematik ta'lim o'quvchilarning matematik bilim va ko'nikmalarini, shuningdek, muammolarni hal qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Yangi texnologiyalar va o'qitish usullarining paydo bo'lishi bilan o'qituvchilar talabalarni matematikani o'rganishga jalb qilish va rag'batlantirishning innovatsion usullarini doimiy ravishda o'rganmoqdalar. Ushbu maqolada matematik ta'limda qo'llaniladigan eng istiqbolli yangi usullar, jumladan, aralash ta'lim, gamifikatsiya va loyihaga asoslangan ta'lim muhokama qilinadi. Matematika ta'limida o'qitishning yangi usullari muvaffaqiyatli joriy etildi, bu esa o'quvchilarning faolligi, motivatsiyasi va yutuqlarini oshirishga olib keldi. Masalan, aralash ta'lim talabalarining ish faoliyatini yaxshilashi va yutuqlardagi bo'shliqlarni kamaytirishi ko'rsatilgan. Gamifikatsiya matematika darslarida motivatsiya va ishtirokni oshirishi isbotlangan. Loyiha asosida o'qitish talabalarining muammolarni hal qilish ko'nikmalarini va matematikaga bo'lgan munosabatini yaxshilaydi. Dunyo tez rivojlanishda davom etar ekan, biz matematikani qanday o'rgatamiz. Matematika ta'limi talabaning o'quv sayohatining muhim jihatni bo'lib, ularga muvaffaqiyat qozonish uchun to'g'ri vositalar va usullarni taqdim etish juda muhimdir. So'nggi yillarda matematika darslarida o'quvchilarning faolligi, motivatsiyasi va yutuqlarini oshirishga qaratilgan yangi usullarga sezilarli siljish yuz berdi. Ushbu maqolada biz matematika ta'limida qo'llaniladigan eng istiqbolli yangi usullarni o'rganamiz.

Aralash Ta'lim:

Aralashtirilgan ta'lim-bu an'anaviy yuzma-yuz o'qitishni onlayn ta'lim bilan birlashtirgan yondashuv. Bu talabalarga darsdan tashqari dars materiallari, videofilmlar va interaktiv mashg'ulotlardan foydalanish imkoniyatini beradi, birgalikda

o'rganish va muammolarni hal qilish uchun dars vaqtini bo'shatadi. Aralashtirilgan ta'lif, shuningdek, talabalarning shaxsiy ehtiyojlari va o'rganish uslublariga moslashtirilgan shaxsiy ko'rsatmalarni taqdim etishi mumkin. Talabalar o'z suratini ishlash va ularning taraqqiyot haqida bevosita hisobot olish mumkin. Ushbu yondashuv talabalarning ish faoliyatini yaxshilash va yutuqlardagi bo'shliqlarni kamaytirish uchun ko'rsatildi.

Gamifikatsiya:

Gamifikatsiya o'quvchilarni rag'batlanadirish va o'rganishni yanada qiziqarli qilish uchun ballar, nishonlar va peshqadamlar jadvali kabi o'yinga o'xshash elementlardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Yilda matematik ta'lif, gamifikatsiya tushunchalarni mustahkamlash, zudlik bilan fikr bildirish va raqobat ruhini tarbiyalash kabi turli xil usullarda ishlatilishi mumkin. Bu motivatsiya va matematika darslarida ishtirok etishni oshirishi ko'rsatilgan.

Loyihaga Asoslangan Ta'lif:

Loyihaga asoslangan ta'lif-bu matematik tushunchalar va ko'nikmalarini o'rgatish uchun amaliy, Real loyihalarini ta'kidlaydigan yondashuv. Talabalar matematik fikrlash, muammolarni hal qilish va muloqot qobiliyatlaridan foydalanishni talab qiladigan ochiq loyihalar ustida ishlashadi. Loyihaga asoslangan ta'lif, shuningdek, talabalarga jamoaviy ish, ijodkorlik va o'z-o'zini boshqarish kabi muhim ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu yondashuv talabalarning muammolarni hal qilish ko'nikmalarini va matematikaga bo'lgan munosabatini yaxshilaydi.

So'rovga Asoslangan Ta'lif:

So'rovga asoslangan ta'lif-bu o'quvchilarga savollar berish, kuzatuvlar o'tkazish va muammolarni o'rganish orqali matematikani faol o'rganishni o'z ichiga olgan yondashuv. Bu tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi va o'quvchilarga matematik tushunchalarni chuqr tushunishga yordam

beradi. Ushbu yondashuv o'quvchilarning matematika darslarida faolligini va motivatsiyasini oshirishi isbotlangan.

Vizual O'rganish:

Vizual o'rganish-bu matematik tushunchalarni ifodalash uchun diagrammalar, grafikalar va jadvallar kabi ko'rgazmali qurollardan foydalanadigan yondashuv. Bu talabalarga mavhum tushunchalarni tushunishga yordam beradi va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini oshiradi. Vizual o'rganish o'quvchilarga matematik tushunchalarni chuqur anglashda yordam berishda samarali ekanligi isbotlangan.

O'qitishning yangi usullari ko'plab potentsial afzalliklarga ega bo'lsa-da, ular etarli texnologiya infratuzilmasiga ehtiyoj, o'qituvchilarni tayyorlash va baholash kabi muammolarni keltirib chiqaradi. Bundan tashqari, ba'zi an'anaviy o'qitish usullari ba'zi talabalar va mavzular uchun samaraliroq bo'lishi mumkin. Shuning uchun ularni qabul qilishdan oldin yangi usullarning afzalliklari va cheklovlarini diqqat bilan baholash zarur.

XULOSA VA TAKLIFLAR:

Xulosa qilib aytganda, o'qitishning yangi usullari matematik ta'limga bo'lgan munosabatimizni o'zgartiradi va talabalarni jalb qilish va o'quv natijalarini yaxshilash uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. O'qituvchilar uchun o'qitish texnikasidagi so'nggi ishlanmalardan xabardor bo'lish va ularning matematik ta'limdagi potentsial ilovalarini o'rganish juda muhimdir. Kelajakdagi tadqiqot yo'nalishlari turli xil talabalar populyatsiyasi va mavzulari uchun yangi usullarning samaradorligini baholash, yanada kengroq o'qitish uchun bir nechta usullarni birlashtirish va ta'limda texnologiyalardan foydalanish bilan bog'liq tenglik va kirish muammolarini hal qilishni o'z ichiga oladi.

O'qitishning yangi usullari matematik ta'limga bo'lgan munosabatimizni o'zgartirmoqda va talabalarni jalb qilish va o'quv natijalarini yaxshilash uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. O'qituvchilar uchun o'qitish texnikasidagi so'nggi yangiliklardan xabardor bo'lish va ularning matematik ta'limdagi potentsial dasturlarini o'rganish juda muhimdir. Yangi usullarni qo'llash o'zgarish, moslashish va tajriba

o'tkazishga tayyorlikni talab qiladi. O'qituvchilar yangi usullarni qabul qilishdan oldin ularning afzalliklari va cheklarini baholashlari va ular o'qitayotgan talabalarga mos kelishini ta'minlashlari kerak. Kelajakdagi tadqiqot yo'nalishlari turli xil talabalar populyatsiyasi va mavzulari uchun yangi usullarning samaradorligini baholash, yanada kengroq o'qitish uchun bir nechta usullarni birlashtirish va ta'limda texnologiyalardan foydalanish bilan bog'liq tenglik va kirish muammolarini hal qilishni o'z ichiga oladi.

Adabiyotlar.

1. Alixonov S. «Matematika o‘qitish metodikasi». T., «O‘qituvchi» 1992 yil.
2. Alixonov S. « Matematika o‘qitish metodikasi » Qayta ishlangan II nashri. T., «O‘qituvchi» 1997 yil
3. S. Alixonov. Matematika o’qitish metodikasi. “Cho’lpon” – T. 2011. 320 s.
4. Jumaev M.E, Matematika o'qitish metodikasi (KIIK uchun) Toshkent. "Ziyo" 2003 yil.
5. Tolip ov O‘. Q., Usmanboyeva M. Pedagogik texnologiya: nazariya va amaliyot. - Toshkent: “Fan”. 2005
6. Klarin M.V. «Innovatsionnie modeli obucheniya v zarubejnih pedagogicheskix poiskax», M., «Prosveshenie», 1994.